

Hakuni

RAUMA STEVEDORING

Raumangiäline aviis

2005

**Steven drafiik on gason
alvaris vuas toises jälkke** pladi 6

3	<i>Toimekspanevan direhtöörim bladi</i>
4	<i>Rauma merimuseos</i>
6	<i>Steve teke alvaris ennätyksi</i>
8	<i>Hualinta – mitä se oikee o?</i>
10	<i>Mikä meklar?</i>
11	<i>Tuatanto, oikee se tavara hantteeramine</i>
13	<i>Ko Wälmi Antt pellavkankka varast</i>
14	<i>Wälmlä – kangasvarkkan gototalo</i>
16	<i>Navigare necesse est</i>
18	<i>Puksprööt – yks sana, kaks asja</i>
20	<i>Bertil Blomqvist</i>
	<i>Urheilu – turhambäeväst äkseeramist?</i>
21	<i>Ekstra pyykki</i>
22	<i>Merimiäs o erimiäs</i>
23	<i>Peräkanett</i>

pladi 6

pladi 14

pladi 16

RAUMA STEVEDORING

Toimituskunnam brotokolla
fyärär Sirkka Laine
sirkka.laine@raumasteve.fi

Pränttpaikk
Painorauma Oy

Vastaava pääredaktöör
Jorma Ravi
jorma.ravi@raumasteve.fi

Jäsene:
Oiva Hannukainen
Markus Lahtinen
Jarmo Talvio
Kari Suominen
Viveka Morin

TOIMITUKSE OSOTE
Hakunin doimitus
Oy Rauma Stevedoring Ltd
PL 68
26101 RAUMA
Telefoon (02) 83121

25. vuaskert

Raumangiäinen gäänös: Hannu Heino
Kanne fotograafi: Steve arkisto

Pränttpaper: UPM Finesse 170/130 g m²

EDES OVA UUDE HAASTE

Raura Stevedorinkki passa pittä moneldakkin gantilt katottunas hyvim pärjäväisen puulaakin. Sem besätning ossa ammattis ja ko lisseks teknilise asja ovap presiis reedas, ni sillo asiakkas saava erinomassi palveluksi ja samandiä luanista paremi heijängim bisneses.

Nykyailma aikan on gilppailu ruvenk käymän gauhjan gansattevälisis merkeis, yhtlailk kaupadeos kon teolisudesakki, ja seköst tua fölisäs Suamell ja suamlaisill ai vaan govemppi haastei.

Jos kansattevälisill markknoill ja kilppailus meina pärjät ihan dopis, ei sillo saa unhottat tätä nykysi niin gauhjan därkkiä logistiikka ja se voima. Täsä asjas Suamem baikk on gilppailijoi ajatelle eine huanos jamas. Logistiikas haminoperaattoreill ongin därkki homm toimituste ettippäi viämses ja siin, ett se katto kuik kuljetukse maall ja merells saada luanistama niingo rasvatt.

Kilppailu o muuttun ai vaan govemaks ja kansattevälisemmäks,

mutt kyll hiistleväk kesknäs hamin ja haminoperaattorikki.

Lastihantteeramis- ja hualintpalveluksi tuattavi puulaakei om bäv päevält enemä eri haminois kilppailemas kesknäs asiakkaitte luattamuksest.

Raura Stevedoringill ovat tärkeimä menestymise meiningik kunnos. Puulaak o satsan viimsin vuasin erinomasellt tavall asiakas- palvelusten gohendamise, turvalisutte liittyyihi asjoihi ja viäl kattons sem berä, ett ulosannetup palvelu ovat teknisest reedas ja toimint hyvä sorttist.

Täst ettippäim buulaak satsa siihe, ett kilppailu, miälengiintto ja hyvä palvelu tuada framill ylös- rakendavaisest ja hyvi, ni ett stää myäden gohene tuattavuski.

Tuattavutt passa parantta eritotte viämäll ettippäi tuatantoprosessei ja ai vaa järjelisemmi. Täsä kehitykses avami pitä hallusas besätning ja se ammattaedon gohendamine päev päevält. Lisseks paraneta yhteistyät kumpneitten gans ja sortteeratan gaikki uutt

framill jos sitt hantteerata lasti, automatiseerauksi taikk tiatosysteemei.

Raura Stevedoring tykkä ollt täst ettippäingi valmis kilppailema, miälengiintone ja ollk kaikill asiakkailis semnen gumppan mihim bassa luatta!

Kuva: Pentti M. Valmunen A.R.P.S.

Yhteistyätervesten gans
Matti Esko

Merengulu historja tutuks fiinillt tavall

RAUMA MERIMUSEOS

Koullaisep pakkava olema nokk solmus koht ko luakkretki ruveta sortteerama, ja eritotte sillon ko opettaja o fundeeran, ett eiköst mennä museoho! Mutt Rauma merimuseo ongi saan nuaremakki ihmse vallan doissi ajatuksihi ja muuttan vanhemmittengi ihmste miäli täsä asjas, sill ett Rauma merimuseos ongi jännä.

Raura merimuseo o saans sijas korkkjan graadihi värdeeratus, vuann 1900 valmistunnus Rauma vanhas merikoulus. Pyting ol jo synttyisäs fundeerat jongu verra museon galttaseks. Klasikaapeis o framill vanhoi kapistuksi ja alstandei endsillt ajoilt niingo museois pruukka oll, mutt tämä lisseks viaram bassa iha omimbäiten gartuttat tiadoijas mones asjas ja lähtik kotti mone sorttissi elämyksi rikkampan.

Tiatofyyri valaseva mont asja

Klasikaapeis oleva värki ja aparaatis suutta herättä viara se verra uteliaks, ett hän tykkäis tuderat nuukemingi jongun davara historja ja sillon diatofyyrist – majakast – löyty valaseva historja.

Atk-fyyri ova enkla sorttissi ja niit o huakki käyttöä. Jokattell löyty tiatto tarppe jälkke. Tiatofyyri asjap pidetä ajan dasall ja materjaali karttu alvaris, ni ett saadan gomjas tiatopakett miälengiintosist merelisist eiläsem bäevä asjoist.

Tämsist trahmentesteist o sääkrist opettajillekki hyätty ko hef fundeerava, ett kui historjan dunnei o sopevaine opetuslapsills särveerat.

Stormis päi Nyy Jorkki – navikatsuun omis käs

Koullaissi ensalkku fundeerattingin ko ylävoovingi erinomast ja erikoist navikatsuunaparaatti, tämmöst simulaattori, aljetti rustama. Onn ol, ett alstant pasas isongi ihmisen gropalls sopevai-seks, ko innokkamppi skönömannei

Assi-Lotta Kenttälä (Istumus) ja Sirkka Pitkäaho hakevat tiadoi merimuseon diatofyyrist.

ovak kuulem jo miähe ikkän gerjenny äijä. Nii, ja vaimihmseks kans...

Simulaattor viä jokatte niingo lailse aloksem brykäll ja ruarin gans tyyrämä laeva haminaha. Muutma Suame haminaha lisseks passa valkat vaikk Nyy Jorkin daikk San Fransisko haminaha. Sengi saa it valkat, ett seilak alos kauhja stormin gynsis taikk onk meri vallam blankstiltt.

Semnem bassa merikippjööill oikke hyvi. Ja vaikkas seisosklisi vaa viäres, nin gyll siinäkki ruppe snuu groppas keinuma aalotte föleis!

Leevi Laivakissan giaros taikk bisnesehto

Niingo huamatt, nin gomja ja fiini museon drahtmenteihin guulu muutakkin ko vaa vanhoi kapinei ja alstandei klasikaapeisas. Täällp passa halungeitte syynät ja tuderat omimbäite historja ja fänikä vähäsillekki löyty mialulist toind. Jos tila, ni Leevi Laivakissakin dlee appu ja fyärä lapse omall haus kallt tavalas tiado ihmelisse mailmaha.

Semsill yrityksillk, kon tykkäväs särveerat viarailles tavalist eringaltasemppa ja raumlaissi liki oleva merelist programmi ja kattlemist, museost löyty mialulissi palvluksi.

Ylämäise voovongi salis passa organiseerat vaikk 50 henge siminaarin daikk muut jubileeraust. Siäll o lisseks kauhi kuudentoist hengen Kapteenim böyt. Siins snää oles sitt melkke niingo laeva eksoottises salongis, nauttimas Kapteeni Ehtot historjalises ja fiinis ymbriöstös.

Nii, ett tämne "monendoimentalo" on todestakkin gokemise ja tutustumise arvonem baikk. Ei stää oikke vois se littä, ett kui erinomane ja eringaltane tämä museo o, it sen däyty nähd ja freistat!

Museo intendentt Hannu Vartiaine ol pyhähapetis sen gunnjaks ko aamupualpäeväst käve visiitill Virom bresidenti frou.

Meimuseos visiteeramine jännitt iha mahdottomast. Samuli, Onni, Juulia ja Nella huakkasiva helpotuksest, ko Leevi-laevkiss löydys puhuva sammakmiähe seorast.

STEVE TEKE ALVARIS ENNÄTYKSI

**Ei kautt, etei ennätyst,
sanos entine jääkiakom belaja.
Samallt tavallp passa sannot tääll jääkiakko-
kaupungis Rauma Stevedoringist.
Meinate vaa ett; ei vuatt, etei ennätyst.
Taikk sitt; ennätys vuades, kaks parhas.
Vuas 2004 ol semnem "baras."**

Steven drafiik on gason alvaris vuas toises jälkke kymne vuade aja, jousei räknät föleih yht notkattamist vuann 1996. Ko vuann 1994 trafiik ol ungefäär 3,6 miljuuna tonni, päästi vuann 2004 jo liki 5,5 miljuunan donnihi. Kasomist ol kymne vuade aikan yli 50 prosäntti.

Viäl enemä o sama aikka kasonk kontrtrafiik. Kymne vuade aikans se on gason melkken golmingertaseks. Kauhjoi luvui molema. Tost äskösest passakim bäätell, ett vuade 2004 trafiik ol Steve historja ennätys. Ei vanhaka ennätys olk ko vuade ikkäne. Se toine ennätys ol se, ett sinä vuannp puale miljuunan donnin guukaustrafiik ylitetti ensmäisen gerra. Se tapadus lokakuus vuann 2004.

Vuadest 2005, täst kuluvast vuadest, o edeltkätt jo fundeeratt tlee-va edelisen galtane, ni ett ennätykses suuttava jälkk krapist.

Kuis se tehdä?

Asi o nii, ett ei tämän drafiikin gasomine jatkuvalls syätöll ol muuto mahdollist ko nii, ett asiakka luuttava Stevehe. Jos sitt tavara viädän daikk tuada, ni asiakka uskovat tyäs Steve ja sem besätningi hoimeih. Stevem balvuksihi asiakka ovat tytyväissi. Se ette on deht töit vuassi ja määräs o oll, ett hyvä palvelu ei iham biissaka, ei ko sen däyty ol erinomane. Ja ko asjast on gysytt ja stää mitatt ja pundroitit eri kantilt, nin dähä om bääst ja täsä

mallis asja o määräs pittä. Näättäk, puulaakim barhamak krunttkive ova juur tytyväise asiakka.

Tiätystengi Stevellp panosteta alvaris teknisse ettippäi menemisse ja siihe, ett työmeiningik kulkeva friskis myättäses, parhamban esimerkkin junavaunutte automaattine Vetoketju- lossaussysteem.

Mutt mistä aparaatist taikk meinigist ei ol hyätty, jos ei asiakas muuto saas semmost palvelu, ett o valmis an-

daman doimeksantos meijä hoimeihin. Sen tähde Stevellt tullam banostama siihe, ett asiakas pysy tytyväisen, ja tlee vissi viäläkkinn dytyväisemmäks.

Määräs olis, ett saada hyätty aik- kaseks molemimbuali. Mikä saa asja luanistamam buulaakis paremin kon dytyväinen asiakas, ja anda voimi petrat endsestäkki. Ei mikkä!

Nii, ja puffa tekemä uussi ennä- tyksi.

Säänölisest Raumald seilata:

Saksa hamina:

Lyypekis, Rostokis, Hamburis
ja Breemerhaavenis

Englanni hamina:

Tilburys (se o Londonis) ja Hullis

Belgia hamina:

Antverpenis

Franska hamina:

Rouenis ja Le Haavres

Spanja hamina:

Santanderis, Gandias ja El Ferrolis

Italia hamina:

Genovas

Ammeriika hamina:

Baltimoores ja Tsäksonvilles

Läns-Afrikas ja Kanaria saarill ja Välimere mais ussema hamina

Säänölisen drafiiki viimäsimmäp päivitykse
löytyvä meijän gotopladeiltan osottes:
www.raumastevedoring.fi, pladild "palvelut".

HUALINTA – MITÄ SE OIKKE O?

Kansattevälises afäärindeos yks vanhimist ja erikoisemist ammasteist o hualinta. Stää on darvitt jo keskajall Euroopan gaupungette välises kaupangäynis. Nii, kirikiäle murttene sana "huolitsija" o alualkkate speditöör, ja tlee italjangiälest spedire, ja se meriteera lähettämist. Ja kyll hualinast tlee miälehe hualembitoki, ei sembuale.

Hualinttahan guulu kaikengaltast, mutt yksingertasest ko fundeera, ni se o vussin doimeksandajas pualest toimimist. Ja se sitt jällen darkotta stää, ett hualinta anda höydei ja tiatto tämän doimeksandajas kuljetuste fundeerauksis. Lisseks tavarahan guuluvas tiadofyärämises ja tavaran doimittamissen guuluvis asjois. Hualitsija hoita päämiähes pualest ja tämä lukkuhun davaraha ja sem blangeteihin guuluvat toimeksanno.

Suame hualinatten doiminoist ungefäär 95 prosantti tlee sortteeratuks nykysi Suame Hualintaliikkette Liitton guuluvaiste afäärindekjätten doimest. Nämöp puulaaki andavat töit Suames ungefäär 4500 hengell.

Koko kansattevälisen doiminam bääkonttuur o Fiata, sill o jäsenin yh-

tesse ungefäär 35.000 hualintayrityst. Kaikkjastas Fiata anda töit hualintayrityksis ungefäär 8 miljuunall ihmsell.

Hualintatoimint tapattu juur jämt niingom baragraafeis seiso. Likitelle sata vuatt hyväksyty Pohjosmaitte Speditöörliito oorderi ovass synnät ja ulosannett edelisen gerra vuann 1998.

Määräyksep pitäväs sisäläs kuljetukse, hualina ja varastoini ja niist o määrätt hualitsijangi oleva edesvas-taukses.

VIÄMSE HUALINAST

Hualinta, ulosviämses niingon duamsesakki, o osa logistist ketju, misä erikoisen därkkjä on davarahan guuluvan tiado hantteeramine ja välittämine eri osapualten geske ja sisällöl-

täs lailsen ja lailisse aikka.

Steve viäntihualinta koitta varmista, ett niingo edell mainitt o, kundeitten gohdall ja puulaaki sisälläkkim biissa haastett besätningi erinomassen gorkkjall värdeeratull ammattaedoll.

Myättäst palautett o saatt kundeitten davalist eringaldasemmitten darppeitte huamioimisest ja hyväst toiminalisest sortist. Fiatramine o olls Stevell ja steveläisillt tutt asi mailmas siu. Meijä asiakkan ova huamann ett se o meillk kovaste mialuline asi kon gilppailijoihi verrata. Niingo seki, ett meill on goitett äkki otta vaari, ett mitälai "posti" kundip pistävä meillt takasi ja fyärämän doimintta nii, ett se o asiakkam barhaks.

TUAMSE HUALINAST

Rauma hamina ja Rauma Steven gautt fyärätt trafiik on dull monipualisemmaks ja saan ai vaa lissä friski myättäst seileihis ja lissändyn viimste vuasitte aikan oikke friimakkast. Eringaltassi masinei, piilei, ja monesorttist muut tavara tuadan gondeis, trailereis, säkeis, tynnreis, ja iha vaan gappaltavarann ja monell muullakkin davall.

Tuamsem bualt hantteeravaisell osastoll yks hualitsija, speditöör, vasta

ai yhden goko aloksen tuadust lastist. Hän doimi yhdysenkilön ja välittä tuantiasiakkaitten doivomukse puulaaki sisäll eri paikoii, ahtauksehe ja terminaalihi ja jos tarvita, ni viranomasiill ja kuljetuspuulaakeihi.

Tuamse speditöör on gans tekemisis ulkmaalaissin doimeksandajihii ja kotomaa vastaottajihii. Ja ko heilt o saatt oorderi lasti hantteeramisest, anneta se tiadoks samandiä ahtausosastollk ko hantteera lasti ettippäi.

KONTI LISSÄNDYNT TUAMSES

Viimste vuasitte aikant tavara tuada ai vaa enemän gondeis. Raumallp passa tuantikondi hakki haminast melkke samandiän ko alos o möljähä förtöijätt. Ja ymbärs voorkaode. Taikk joulun ja mitmarjan me annan gujetuspuulakim bittä piänen gaffeholani.

Pakasellakki säserä tavara sisäll olevan gonti asiakas voi jättä Rauma Steve hoimeihii. Meill o stää varte lämmi makasiin. Jos josta vaaralisest tavarast on gysymys, semsellekki löyty paikk sisäll ja ulkon ja kaikk o sortteerat viranomastem baragraafeitte jälkke.

TÄRKKJÖI VARASTOPALVLUKSI

Varastombido hanteeramiset tuanis ova Raumallk kasvan ja näytäis, ett kasvavat täst ettippängi. Kundi ova andann ai vaa ussemi ja enemän

tuadun davaras Steve hoimeihii ja ai joukko me olen davara jakelustakkim bitän huale.

Jakeluterminaal o erinomanem baikk tuadun davara välivarastoimissese. Laevast taikk kondeist losatuill – nii, me lossa merikontikki asiakkam bualest – tuatteill löyty monengaldast varasto; o lämmiä, kylmä, ja niingo sanott, niill vaarallisillekki luakitelluillt tavaroill ova oma ja turvaliset tilas.

Semmstakkim blaani löyty, ming ymbrill o rustatt ait. Euroopa yhteisö ulkpualilt tleevi tavaroi varte o olemas

oma tullvarastos, misä kronu ja alstandis saava raohas varroskells sopevaist hetki tullii syyni varte ja stää hyämy yhteisöhön tulluks.

Monengaltast ekstra ossamistakki vaadeta. Meijä varastomiähet tundeava vaikk ny varastos olevitte kummeittengin gruussaukse ja ossava hantteerat oikke seivakkast eringaldassi huusholli masinei.

Jakeluterminaalist passa tavara hakki arkpäevisi aamust alkkatem bualyähös saakk. Steven tuantihualinta on diätystengi valmis sortteeraman guljetukse haminast asiakkall.

MIKÄ MEKLAR?

Jos joku jutt taikk tyä o Stevell raar ja tykätt jongu ekstra liiknimes tähde, ni semne o rederim balvukse. Se tarkotta vaterklarkin doimei, taikk meklari taikk agentti, kui vaa. Mutt kaikk net tarkottava yht ja sama: toimimist rederin daikk aloksem baikalisen edustajan haminas.

Alokseilt taikk sem besätningills suutta haminas olles tull ette semnengi, ett joku asi kaippa valla ekstra ammat-taitto ja tyväkki. Laevam besätningist suutta joku oll vaikk lääkrin darppeks, toiselt on dropi lopp, joku alstant o remontin darppes ja muut semmost, kon gaippa haminkaupungi oma väkki.

Asja ova usse ihan davalissi arkpäevän gohinoi, mutt kummingi semssi, ko ova viarai aloksem besätningill. Ja täyty muista, ett nykysi laeva ova haminas se verra lyhkäse aja, ett appu ja pasningei tarvita välist aikalail äkki.

Meklarin dätty oll ajan dasall jo sengin dähde, ett tavalisest appu pyydetä melkke ai viarallk kiälell. Meklari sillongin darvitan ko haaveri ja muok klummik kaippavas selvityst, ja nii sitt meklarin dätty tiättä merengulu oorderi ja paragraafi.

Laevas seila jos o sitt yä taikk päev, ja sen tähde meklarin guulu oll ai valmis andama appuas ja palvelema. Meill o Stevell Varustamopalvelut-osastoll kahdeksa henkki töis.

ISPS ja pali muut

Mist hyvänäs Suame haminast ei seilatakk suara Ammeriikkaha, USA: ha, mutt Rauman gohdall näi o asi. Ja se tiätä vaterklarkill iha ekstra toind. Raumall, niingo mones mailma haminas, otettin gäyttö semne alstantt ko sanota ISPS-koodiks. Se pitä sisäläs

kansattevälissi, turvalisutten guuluvi oorderi ja paragraafei, ja semste jälkken guulu vaterklarkingi hommias hoitta.

Ko viäl tuada framill, ett rederi ovat turvautun edell mainitu osasto appu viranomassi varte rustatum Portnettiadovälitys- ja kokkomissysteemi yllppidos, ja millaill luutsausasjatte ja VTS-asematte tundmus kuuluva meklareitte jokapäeväse elämähä, saada jongungaltast osviitta meklarin doimest.

Ainakki meills Stevell ova meklari hyväksyn vanha samambarre: "blame the agent." Se meina, ett syyt meklari, jos ei muut syntsäkki löödetä. Ai joukko näättäk syy johkanduva nura osottesse, mutt meklari ova stää miält, ett usse ne murhe ovas sitt pois laeva väe harttemilt. Palvelu kai se o seki.

TUATANTO, OIKKE SE TAVARA HANTTEERAMINE

Tavara hantteeramisessakki o Stevell ain goitett pelat asiakkam barhaks. Koko organisaatio o rakenett toimimam brosesmaisenp palveluutte sortteeramisell. Päämääräns sill on däsä alvari kirhemäks käyväs kilppailus pittäf framills se kom barhate Stevem bualest pitäis vaan dräkkis: me välitä.

Asiakas on dytyväine ja meijä oma väken tyä luanista, ko lasti hantteeramisen daitto kohenetam bäev päevält. Täsä tuana otettiin gäyttö semne automatiseeratt kuarmaussysteem. Semne alstant o Vetoketju, ja se huajenda junavaunutte lossamises ja tavaratte siirtolavetill hantteeramises.

Tämä o vissi yks tärkeemist keksinöist se jälkken ko haminois ylipäättäs aljetti lasti hantteerama automatiseeratuill masineill muutmi kymni vuassi takasi.

RUNSSA VOIMAVARA

Pali muutakki lastihantteeramise alstandei o alvari uusitt ja lisätt. Kaikk värki ja kapistukse o hommatt nii, ett meijä haminas lasti liikkuva ja tleevaf fyärätyks mahdollisima seivakkast paikast toisse. Täll haava on gäytetävis ungefäär 180 eringaldast lasti hantteeramise sopevaist tyämasina. Kapasiteetti löyty 2 ja 45 tonni välilt.

Viimäsemppi, juur meill niingon "graatrindyän" hommatui masinei ova oll esimerkiks kontisiirtovaunu 45 jalan gonteill ja 32 tonni matalmastonen drukk vaikk nyk kiveitte, koilatun deräkke ja ruumas tapattuvan gonttette hantteeramise.

Loppvuadest 2005 tlee valmiks 15 uutt koneahtaja ko ovak kursin gäynn oppsopimukse jälkke. Se porukk huajenda rutkast töit haminas eritotte suvisse aikkan ko haminas muutongin drafiik kasva alvari. Me oti opiksen siit ko suvell 2004 ol porukka liia vähä.

Harmi kyll losates ja lastates tlee klummei ai joukko ja suutta joku alstant menn vallan dohjoksikki. Meill anneta appu siihengi vaevahan "goulumbengill." Klummeist me olen goittanp pääst eroho semsellp projektillk kon girikiälke

murttell o saan nimekses "Ammattilais-ten tapa toimia." Ja hyvim bäi ova asjak käändyn.

Tuatanto-osasto, niingon goko Steve, koitta alvari syynät ja tuderat, ett kui asjoi fyärätä järjelisest ettippäi, ja millaillt tyä luanistaisiva ai vaa seivakkammi. Omall väellk koiteta särveerat tarppe jälkke lissä koulutust ja anttas semne vaikutus, ett tyäll om bäämäär. Kaikest täst saadan gokko asiakkalls sopevaine ja mialuline pakett. Semnem bakett, ming kans passa kilppaill vaikk kenen gans.

OPERA, OPERATIIVINEN TOIMINTSYSTEEM

Piakkoiste ova edes semse aja, ett täyty oll nuukaste liikcell ja pyssy asjatten dasall. Marraskuus 2003 alotett Opera-projekt tlee näättät valmiks ja otetan gäyttöhö. Se tua föleisäs muutoiksi, ko fiirava likki melkken gaikki

jutui ko ylipäättäs lasti hantteeramis ja hualinta-asjattem bareis tarvita.

Opera-projekt ja se föleisäs tuama muutokse ova lähtösi Steve asiakkattem bualelt ko heit täyty palvell juur ny eik viidestoist päev, ja täyty muista, ett lasti hantteerates jokanen goll o ai yks oma juttus.

Tämä Opera-jutt, se mukaset toimina malli, uudes sortteeringi ja uude alastandi otetan gäyttö vuade 2006 alust alkkate.

Eik se olekka mikkäm biän manööver, ko se tlee olema framill enne montta ain ko lasti ja tiadoi hantteerata, ja trafiikin dyyrämisest ai ahtauksehes saakk. Palvluste ettippäi viämsen gans Opera-projektim bäämäärän o saad tyän duattaminem baremaks piänill ja yksingertasillt tiado hantteeramisen gonsteill, ai vaa järjelisemmi ja automatiseeramise avull. Saman tiadon gans pelamine ei tuat asiakkall mittä arvo.

Uudet toimimise malli luava luano-
lisest tarpei kans ossamise ettippäi
viämissä. Tämä on tiädett jo projekti
alust alkkate ja sentähde koulutukse
fundeeramine ja valmistlemine alotet-
tingi samandiä.

MING TÄHDE JUUR STEVE? No, sen tähde, ett...

- Stevell mef fyärän davaras ovelt
toisell jos sitt viät taikk tua
- Raumalk kontrafiiki määr o näillk
kusteill iha oma luakkatas
- Rauma haminas ei tavara jääk
klummima ahtmukses, snuun davaras
o maandiäll Rauma ulkpualellp
parin diimam bääst siit, ko laev on
dull haminaha
- snuum bassa jättäk konttis meijä
losattavaks ja ettippäin dasittavaks
- met teen dullauspaperi ja muup
plangeti ja muu viranomastoimino
snuum bualestas.

Ja nii ettippäi, ja nii ettippäi... sja
mikä tärkkepää: me steveläise olen
dutkanukse jälkken doimekspanevi,
ystvälissi, fiatravaissi; ylipäätäš mep
passa ja palvele miälelän;

sill ett me välitä!

KO WÄLMI ANTTI PELLAVKANKKA VARAST

Tämä jutu rupriikk viä meijä ungefäär vuade verran daappäi ko Raumall organiseeratti viime toukokuus Tuamaruniooni yhteydes oikkeushistorjaline 500-vuatisjuhlisiminaar. Tuamarunioonis tuamrik ymbärs valtkunnta kokkonduvap pitämä vuaskokkoustas. Tavalisest kokkous pidetä semses paikas, misä hovioikkeuskin gokkondu, mutt ny ol tuamreills syyt tull Raumall.

Se syy ol se, ett vanhin goko maas korjus pysyn raastuvaikkeudem böytkiri vuadelt 1504, o Raumalt, ja siit ol 500 vuatt aikka. Siit se juhlisiminaar nimeski sai. Pöytkiri fyärätti vähäks aikka Helsingin Kansalisarkistost Rauma raastuvam böödäll nähtväks.

Monengaltast vähti siitäkki ol, mutt vihdo viime Rauman gesäyliopisto rähtor se sai tänn, mist se o aikanas lähtenykki.

“... tuamitti Antti Wälmi...”

Sillo, 1500-luvu alkvuasin, eletti myähäsemppä keskaikka, ryhmkylätte, sarkjao ja suvu vaikutusvalla aikka. Unioon ott valla Suamesakki, ja juuti lukiva murhelist lakki.

Vaimihmse eläm kulk oma klookku polkkuas; neitsydest naimisse, se ol edusmiähe valla all elämist, ja viime, jos hyvi Gäve, koitava leske aja.

Sillo vast naine ol jollandavall oma ittes.

Pellavkankkak kraderatti niihi aikoihin gorkkjan graadihi ja stää tyykki Wälmi Antti ol varastan omall emänälles Henrik Pietrim boja muijalt. Tiäd händ sitt, ett olik siit tyykist meiningeis tehd Wälmi froullk klänning vai mitä sillp pit tehd. Se kummingin tiädetä, ett sikses kovan duamjo Wälmi siit varkkaudest sai.

Pöytkirjas seiso tällt tavall: ”Tuomittiin Henrik Pietarinpojalle takaisin hänen vaimonsa pellavakangas Antti Wälmitä, samoin tuomittiin Antti Wälmi maksamaan sakkoa 3 mk.”

Pöytkirjas o mainitt seki, ett kuk asja hantteerasiva ja tuamjo annova.

Siäll Henrik Erikimboik sano, ett hän pit 11. päev toukokuut 1504 raastuvangokkoust porvreitte ja roodmanneitten gans. Ja ett föleis olivak kunnjalise miähe, kirkkherr Olavi ja herr Lauri ja ussemppi hyvi miähi, ol lautkunt, pormestri ja roodmanni, pormestar Niilo Härkä ja Lasse Stenberg.

Kansalisarkistom bapereitte jälkkem böytkirjam bladi on deht lumppaperill, skriivatt käsi molemiill pualill, ja se on gooltas ungefäär 290 milli toissippäi ja 105 milli toissippäi.

”Syrjä ova eine rispandunnuk kom baper om bääs kastuma. Pinnas o vähä jottan döhnä. Mutt muuto hyväs reedas, sikses.”

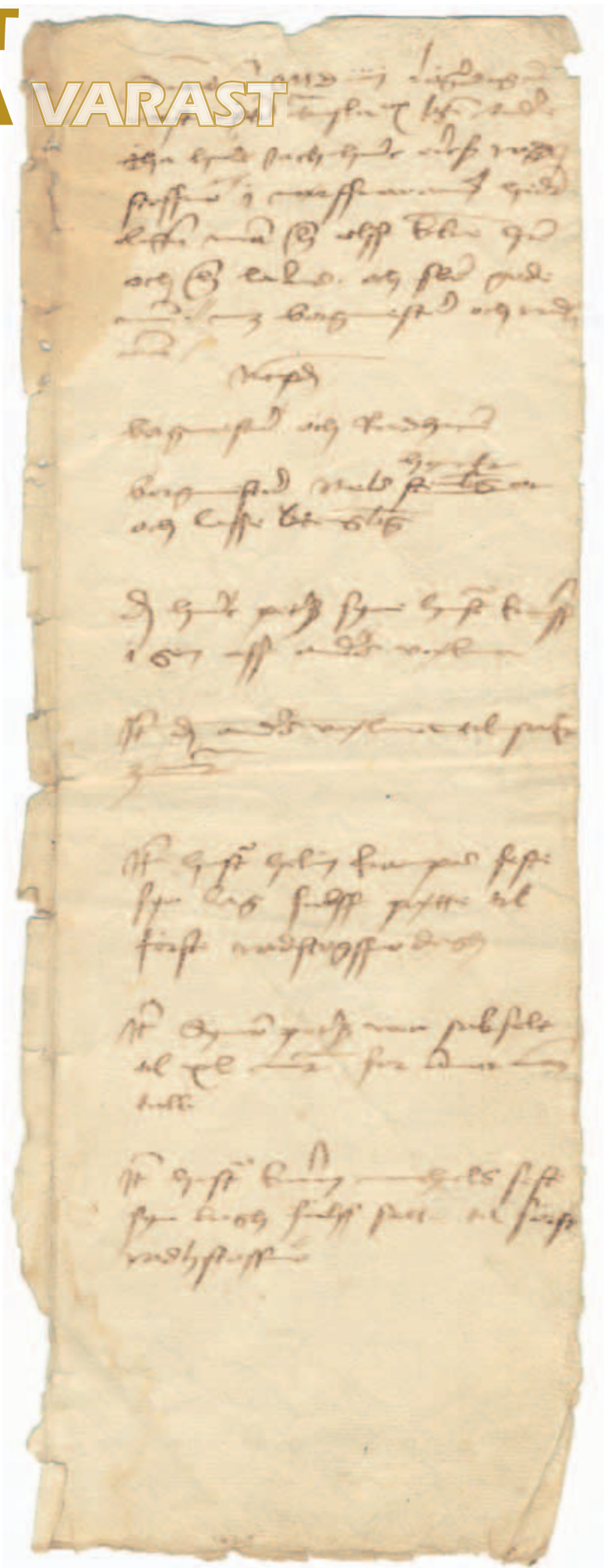
Jorma Ravi

Tiado: Tuamarunioon

14.-15.5.2004 materiaal

Aina Lähteenoja 1946, 130-131

Kansalisarkisto lähtösyynpöytkiri

Täkst: Jorma Ravi, kuva: Sirkka Laine, Matti Kivekäs

Tiado: Tapio Niemi: Wanhan Rauman vuosisadat,
ja lisseks paohattin Kaarina ja Tapio Nurmin gans

Wälmlä – kangasvarekkan gototalo

*Raum tunneta, no Lukost tiätystengi,
mutt kiälestäs kans ja siit, ett Vanh Raum o Unesco suajelukses.
Se puine, eläv kaupungiosa. Varma tiatto ei se vanhimast
talost ol, mutt sääkrist yks vanhimist o Wälmlä
(usse joku sano kans Wälmilä).*

*Talos asus aikoinas kans tiätvästengi Suame
vanhiman gorjus oleva raastuvam böytkirjatte
jälkkem bellavkankka varkkaudest tuamitt
Antti Wälmi. Tais oll emänälles hamekangast hommamas.
Se tapadus keväste 1504,
ungefäär 501 aastaikka takasi.*

Välmlä isänt ja emänt Tapio ja Karina Nurmi muinasis toimeis omas kotomuseosas. Voit ova näämäs kirnumas.

Eiköst ol juur niingo joskus enne muina...

Wälmläst löyty lailssi reklemendei ja paragraafei jo 1440-luvum bualevälin dianoilt, kon dalos asus porvar Jaakko Välmi. Jossam baperis näyttä sukunimi olevan girjotett vooro yksingertasell v-pukstaa-vill, ja vooro jälleen gaksinkertasell weell. Seoravaks talohon dliiki sitt kangasvarkkaudest tuamitt Antt. Myähemi Wälmlä o enimäst pääst oll hantvärkreitten goton.

Wälmläs asutan dänä päivänäki. Nykysi siin asuva Läns-Suame suviyliopisto rähtor ja tasa-arvoasjoi syynän ja niittem bareis pali hääränk Kaarina Nurmi miähes Tapio Nurmen gans. Wälmlä isänt o Rauman Tyävoimakonttuurin direktöör.

Iha oma kotomuseo

Nurmim bari o hyvim bäevi likitellen gaikk remontit tehn it ja everpykänk koko isom bytingi ja se ulkripi. Pihamberän daloho he ovas sortteerank kotomuseongi, ja siäll on gronui ja mööpelei ja värkei vuaskymnitten dakka. Taita vanhimillk kapistuksill ol ikkä sadoi vuassi.

Vanhima osa ulkripi rakenuksist on graderatt olevan geskajalt. Siihem pytinkkihi, misä Nurmim bari ny asu, o justeeratt nykyaikkase alstandi ja värki, mutt se näyttä niingo se olis vuassadoi vanhas reedas. Tapio Nurmi sanoki, ett ko ihmsep pruurka vahetta mööpelis uudemppe, ni he hyljävä ja frääkkävä uutt ja hommavat tilall vanhoi mööpelei ja muut sen galtast jokapäevässin darppeihi.

Nurmim bari juttle, etei he ol ihan gaikki remonteit ja kapistusten

gokkomissi valla ittiäs varten denh, vaikk molema miäleläs kaikengaltase vanham beräs karavakki. Ja vanhan davaran däyty saad näyttämä semselt ko se o ollu ennengi.

Ai joukko he hyyssävä miäleläs viraitakki huushollisas ja trahteeraava heill ruakka. Kaarina Nurmi o guulem erinomanen gokk, ja eritotte hän o ylppi silakamberunist, ko laiskamberuniksikki Raumalls sanota. Se ol takavuasint melkke jokapäeväst ruakka Raumam buales. Jas kyll lapskoussiki Nurmi emänt ossa laitta.

Eteläpitkätatu 30, taikk Neulavahe, vai...

Wälmlän dalo o Vanha Rauma sydämes Kalatorin syrjäs. Liki-paikkeill, Kalatorin doises syrjäs o vanh, redar Gabriel Granlundin goto, Marela. Se o nykysi museon, eik Vanhas Raumas komenppa pytinkki juur olekka.

Wälmläm bostosote o Eteläpitkätatu 30. Talohom bääse lyhkäst kadumbätkä pisi, se o nimeltäs Neulavahe. Vuassada alkpualell raumlaiset tituleerasiva stää "Umpsolmuks."

Tylkki tapaus Wälmläs

Ko Suames fiiratti viattomitte lastem bäevä vuann 1888, pelatti Wälmläs aikalaill merkilist "komelja."

Sillon dalo isäntän ol Österman-nimime snikkar ja häne verstasas ol kans ussemppi opplaisi. Yks näist opplaisist ol nuar Alfred Kordelin, myähemi muist asjoist ja ansjoistas tunnett raumlaine.

Kordelin rupes, tiäd händ mingtähde, hiistlemän dapplust toise opplaisen gans se verram bahast, ett tämä paiskas puuko Alfredin gonttihi.

Asi men tiätystengin gärajill, ja siällp puukkojunkkar sai tuamjos. Mutt ko mentti hovioikkeutte, ni hämmästys ol suur, kon Kordeliini voitto käänyskin dappjoks. Ko näättäk joku tapaukse nähntodist, ett Alfred ol juur edelisenp päivän hirvitell ja yllyttän ja nimitellp poika tiäs miks.

Ja nii sitt Alfred Kordelin sai maksettavaks sako ja muu vahingo. Oodolt tänne oikkeudem bäättös tunnui nykysi, mutt summ se vaa ol, ett se eräm beräst Kordelin ei oikkeuslaitost hyvälls silmällk katton.

Marela – kituspiikkarin gototalo

Niingo jo edell mainitti, ni uusrenesanssi aikkast Marela komenppa talo ei Vanhas Raumas ol. Se tua framill 1800-luvu lopu ajan ko Raumall ol seillaevoi niingo mannakrynei vaa. Marelas on gortteeran ussemppi handelsmannei ja redarei.

Yks Marela isänist ol upporikas Gabriel Granlund, mutt hän tunnetti oikke aika kistuspiikkin, ja händ sanottingi "Markan-Gaapoks." Ko häm balkolistes tilipusseistakkin grapistel piäne raha ittelles, ni hän sanos: "Teill ei tämä mein mittä, mutt mnuullk kyll kon deit o niin gauhja mont lukkuas."

Merikapteen Jouko Rajahalme:

NAVIGARE NECESSE EST

”Seilamine vaa on tähdelist”

”Nii nek kryssä Hansareitill
prip, parki, skuunari.
Mukan vahvast Rauma miähe
viämäs parru, lehteri.
Hoppet, Nimrod, Uljas, Hilda, Daphne siäll
komjast seila Itämeren diäll.
Wall ja Sundqvist, Vene, Nylund
Snällim bapa, nii myäs Friberg.
Jumal taevas kapteen laevas,
tiäs kyll jungman niingon timber.”

”Vaikk aja muuttuva
seilamist vaa ei jättäs saa.
Se ai ettipäin gäy
loppu ei näy.”
HK.

Eik loppu ol näkynykkä, ja aikanas
ol vooros kans Raumam boik
Jouko Rajahalme. Häns synnys
elokuu lopull vuann 1928. Papa suku
ol raumlainen gnafist 300 vuatt. Per-
hen golmas laps sai nimekses Jouko
Sakari, vaikk naaprim boik oliki sanon
äitilles, ett vau kastetti Jauho Soke-
riks.

Koulus Jouko käve Raumall ja yliop-
pilaks hän tul vast syksyll vuann 1949,
samall kertta ko ysktoist muutakkin ko
olivas saan ehdo.

- Petyykis saatti yhtens sattesen
aamun Lyseo ulkovell ja vahtmestri
muija ne meijän goorahan lykkäs,
muistle Jouko.

Enne sotti kon goul lopus, painusi-
va isä-Rajahalme, veli Aapo ja Jouko it
Peltose flikkattem barturihi ja jokattem
bääknupp ajettin glaniks.

- Ja stää päät sitt kolmeks kuukao-
deks III Petäjäkse huvilall.

Paha perjanda, paha jälkki

Hamin ol liki Rajahalme huvila, ja
siält Joukokin giikroitt aloksi ja raum-
laises seillaeva ja ongarit tliivas stää
myäden dutuiks. Sakslaise viikklaevak
kulkivas säänölisest ain dalvsottahas
saakk.

- Me näin ko Rauma Woodim

bukseerit transivivat tukei ja sinns sou-
dettim byydystämä uiduksellk kauhjo
hauei, taikk ainakki mentti yrittämä.

- Raumlaisis ongareis, niit ol ainakki
Axel, Usko ja Anna, käyttim bapa ja
isän gans visiitillp piänell Hoppet-
nimisell moottorpaatill, paoha Jouko
Rajahalme.

Jouko, niingo mone häne ikkäsēs
raumlaise, muistava viäl sen dalvsoda-
aikkasem berjanda helmikuu 2. päev
1940. Se ol se ”paha perjanda.”

- Vissi haminahan darkotett pomm
osus meijäm baatthuanehen ko ol sillo
Ammuksen drotyylvaraston. Tais stää
tavara olls siällp parikymment tonni.

- Siin ol nin gauhi voim, ett se hajott
kaikk rakenukse iha säpäleiks ja oma
osas sai neli muut huvila siin likipai-
keill, Jouko muistle.

Ko Jouko ol suvell 1943 fiilari
opplaisen Rauma Woodin gonepajall,
rookas kans yks tylkki tapaus.

- Mnää meloskelin ganootillp Pe-
täjäksest sinn, ja yks aamu ol kloock

katellk kon golmi hukkunutt miäst
nostetti ylös Hakuni nokast. He olivap
Penttil, Reivine ja Lähteenoja.

Raumam bojast merimiäs

Ko Rajahalme Jouko ol saan ruatu-
väen gunnjalisest loppuhu ja päässys
sivilih, ja ol jo hiljast hakki studentim
baikka, hän pestatti jungmanniks
raumlaisse S/S Annaha, mutt yhdeks
reisuks vaa.

Jouko hyvä ystäv, edesmenn Heikki
Kiviluato värkkäs värsy Annastakki:

”Vanha Annan-skuffi föörimbaka
ruffi snääki säkkis kannoi reisull
ensmäisell.

Höyryn dimmi varte sau tul
saappa varrest föör ol luatsuar,
propell hilja flatkuttel.

Frahti tuatti, viätti, isänill ei piätti.
Jukan goment ol ai rehti.”

HK.

S/S Annan dakans Suajan galljo ja Kiikartorn.

"Koliruumam butsamine o luanikast homma", tuumaskleva Tauno Gustafsson (vas.) ja Jouko Rajahalme.

- Anna ol sillo 52 vuade ikkäne, 70 meetteri pitk, ja kymne meetteri levi. Heossi ol 685 ja stiltis faartt kahdeksan gnuuppu.

Jouko muista, ett kyll silläkki faartill jongu alokse siutte joskus päästi, mutt enimäkses ne olivaf fyrrlaevoi.

Monttalai paikka ja hamina Jouko kerkes näkemä Annas ollesas; kotomaa haminatte lisseks muite joukos ol Reykjavik ja Great Yarmouth, misä matalavede aikan ei joes ollu lainkka vett.

- Sillo alos makas pohjas niingo jossan guraprotis ja piukka möljähän döijättynäs!

Kolmttoist kuukautt reis An-nallp peräte sitt kestiki.

Pali laevoi, pali paikoi

Jos täsä ny ruppeis tekemä selkko kaikkist Rajahalmen döist ja seilamisist ja praktiikast jälkke Anna, ni siit tliis kokonaine aviis, ja sen tähde met tydyngi eine vähempä.

"Sä Tornatorin matkassa näit Rion kuumat yöt,"... lauloi Junnu Vainio tutus Albatros-laulusas. Tais niin gäöd Joukolleikki.

- Tornator ol liki kaks vuatt mnuun dyäpaikkanan. Olim bual-matruusin, matruusin ja poosun. Se ol kans ensimmäine alos, misä mnää oli styyrin.

Suamest viätti enimäkses selluloosa ja kottippäin duattin goli. Reisu olivap pitki ja ko Atlant oikke huano muatos näytt, kest joskus matk yhtippäingn guukaode verra.

Rajahalme näk mone muum baika lisseks Havanna ja Kuuba,

mihl viätti rautta ja siält tuatti sokeri Suamehe. Sillom Batista istus pukill ja Castro lymyttel vuarill.

Aikanas tul merikouluki sitt ette. Kapteenim betyyk ol Rajahalmen koo-ras vuann 1959.

- Syyskuum buales välis vuann 1961 mnää seilasi ensimmäist kertta Raumall aloksem bäällikkön. Laev ol m/s Finnpine, paoha Rajahalme.

Rajahalme Jouko ja harmoniikk on dutt pari raumlaisill.

Finnjetim brykäll

Rajahalme Jouko ol kuulun jo ussema semse aloksem besätinikkihin ko seilas jossa "finnis." Ja nii ol täst ettpäingi. Hän ol Finnkraftis, Finnbostonis ja Finnseiloris. Ko Atlanti reisu olivat tehdy, ol Rajahalme ylittäns se "rapako" 155 kertta!

Itämeri anno sitt Joukolll töit ko voorohon dliiva lastflota Hans Gutzeit ja pasiseer Finlandia. Mutt vuann 1977 edes oliki sitt iha uus ja eritotte iso tyämaa. Kirikiäle murttellis sanottunas: matkustaja-autolautta gts Finnjet.

"Se o nii noppi ja kauhja suur, Helsingist Lyypekki äkknäinen duur. Kaupung se o, sinnp pinoho raumlaise mahduis kaikk." HK.

- Finnjetin gans mnää sohlasi Itämerell likitelle yhdeksä vuatt. Taikk toisem buale ajast ol handaakeis mnuun golleegan ai voorollas.

Finnjeti jälkke Jouko tykkäs pääst viäl sualase vedem bäällp pois mammam byykvvesilt. Pari vuatt men Fimmerchantis ja lokakuus 1987 alkovap pank-suunlaisen giiru ja murhe.

- Kaikkjastas 38 vuatt ja 14 alost tul ja men ja kaikk yht hyvi näin ko jälkkem bäi fundeera.

HK. = Kiviluado Heikk sävels ja tek sana viide veisu sikermähä Jouko Rajahalme 50-vuatispäevän gunnjaks vuann 1977 ja siit ova lainatut tämä jutu värsy.

Misä o, mitä tarkoittaa?

Puksprööt – yks sana, kaks asja

**Puksprööt o seillaevkaode aikkassi sanoi,
ja se on darkottan laevan geolas oleva puut,
ming pääll o halkasijapuum kiinnitett.
Mutt jousei laevas ollk keolpuut,
nim buamikin tek sillom buksprööti virkka.
Myähemi, sillon ko Rauman gaupung fiiras
550-vuatispäeviäs, tul sana
maakrauilekkin dutuks.
Raumlaise ja tullist tullukki opesiva,
ett ko friiheet aika oike luanikkallt tavallf fiirata,
ja fiini aterja nautita, nim buksprööt se on ko
ehtollf faartti anda.**

Sisälmyst

Ko joku viarasporukk käve vi-siitillp puulaakis, tul puhett pukspröötist. En ny yhtäkki muist, ett alkok jutt sem buuttest vai se särveeramisest. Oli itekki se historja unhottan ja nii mnää päätin defuneeerat it keksijäll, Hannu Koskelall.

Kai mar ny om bare klaarat heillk ko asi o valla viaras, ett täsä paohata ny juamast. Ja tiätystengi mnää interveivasin Koskela täst asjast, ko hän se ryypp historjam baremin tunde.

Kaikk sai alkus vähä ennen ko Rauman gaupung fiiras 550-vuatispäeviäs.

- Asi ol semne, ett kaupungi ajatuksen ol fundeerat erinkaldassi juhlih is joku raumlaine ryypp ja kon gukkros snöörei aukas ja appuas anno yks liköörfapriik, klaaranus koht, ett tehdä semne ryypp ko lysti lissä ja huajenda olo, juttle Koskela.

Koskela pit niihi aikoihin Kruukun drahtööri ja hän rupes fundeerama sopevaist planninkki, miälesäs vissi isäs, kirmiäs Tauno Koskelan goivungnuppviin. Ja nii Hannu freistas plissi toises jälkke ja kluttas tropeitten gans nii, ett tais kerra siin vähtis mennk koko yä.

Kuka seotta parha ryyppy?

Oikken dosisas Koskela Hannu kilppailuhu läks, ko föleis ol muitakki ammattmaissi punsindexköi. Yks ajatus Hannull ol koko aja miäles ko lailne ryypp varroskell syndymistäs.

- Se ol katav-pihlavliköörim baha maku. Mnää ajattli niingo raumlaise muija otost: paha vähä ja hyvä pali. Kiukkust ja paha vaam bualendoist meetteri verra – lakkjaluandost ja kiltti saa oll vaikk pari meetteri! naora Hannu.

Toine ajatus ol, ett kaupungi huushollim bito pysyis mahdollisima nuukast riitingeisäs. Kaikki tyyrist

vähä ja sitt helvomppa enemä, ni hind olis järjeline. Nii sitt ryyppym blanninkkihin dul föleih helppo valkoviini ja 7 Up-sitruunasuuda plisseiks.

Ol viäl kolmaski ajatus ja stää me Hannun gansakki eine nautitti. Tuaksu ja muistok koplanusiva meijä miäleihin. Met tunsin kui vanhema raumlaise nuhkesiva keväst tervangäry siaraimihis ja kaippasiva merell niingo skuunari ja priki enne muina Franska ja Saks. Nykysi nuarema ihmse imesklevä nokkahas lasikuidun gräässä.

Lasikuittu ei puksprööttihim blissatt, mutt terva haju pit ollf föleis.

- Tarvitti näättäk sopevaine snöörimbätk, ko ol liotett tervas. Ja se surrattin glasi ymbrill, ja ko merelise asja ai miäles ova, nin diätyste siihem bit tleema merimiässolmu kans, Hannu muistle.

Tuamrik kokkonduva

Kilppailu pidetti Rauman Cumulukse. Ryppyndekkjöi ol föleis neli, viis. Tuamri, hek kom bunsis sitt kraderasiva, tekivä oman dyäs. Hannu ei enä muist, ett kuk siihe uuskottihin guulus, mutt jännä kai se tyä ol ja vaades keskittymist, eik harjottlemistakkan tiädämäs guivi suin deht.

Nii siins sitt lopuldakkin Gäve, ett Hannu Koskelam buksprööt –planning sen gilppailu voitt ja Raum sai juhlvuaden tilasuksihis suuavausryppy särveerattavaks. Ja stää saa viäl tänä päevänäkki.

Katav-pihlavmarilikööri ei enä ol, mutt niingo Hannu sanos, ko ryppy resähti kyseltti jossa etelä meill:

- Mone vähemängi hyvä maku-se likööri kelpavak kyll korvikkeks ko muit aineksi o vaa föleis, mutt tervnaru ei saa unhottak ko se viä ryyppämise ajatukse merehe ja Raumall:

*Kaad liiveihis ryypp,
hyväs seoras vaikk kaks.
Kaad kolmaski viäl,
jos snuu veres om baks.
Älä usemppa kaad,
ann menns siutt suu,
sill muuton gäy nii,
ett se ryypp kaata snuu.*

Kari Suominen

Lystik käy vähi

Nyyperi Eso lääkar ol andans semssi höydei, ett Eson darvittis knaftat aikalaill viinist ja naisist.

- Sitt kon te olett pääss näist kahdest, ni ei se laolaminga ols sitt enäni lystelist toimitust.

Rauman dorillp paohatti...

- ett jos rookka saad oike erinomast roju, ni ei siins sitt enä mittä alkohooli tarvitakka.

- ett jos kräasöttä paperossi enemän kon golm aski päeväs, ni ränttä vahettap penssiinsytvär diisselihi.

- ett tämne retriikk, niingo hiljendymine, o ny muudis seorkunnis. Mutt jousei kerkk hijendymisleirill, ni radiost voida lähettäs semmost programmi, mist ei kuull mittä. Mutt jos piänikim bihaus kuulu, ni saa leirimaksost pualet takasi.

- ett pari flikka ol menos laevahan kon duul heilautt toise hamett nii, ett toine ol vallon gauhuisas, ja kysys:

- Mutt Martta, eiks snuull ol lainkkam böksyi jalasas?

- Mitäs siin ihmettle.

- Em mnää menk konserttihingam bumplik korvisan.

- ett ko opettaja ol kysyn lapsilt, ett tiätäk kukka misä o Madeira, ni yks merimiähem boik ol vastan, ett isän gelltris!

Kuva: Sirkka Laine

Puksprööt

2 sentti Katava-Pihlava likööri
4 sentti Calvet Selecti
2 sentti Tappi - taikk Seitmä ylös,
niingo raumlaises sanoisiva

Särveerata semsest klasist,
ming ymbrill o merimiässolmuhu
surratt tervnaru.

KONSUL BERTIL BLOMQVIST

Ko Rauma hamina vuasist tehdä ferklaarinkki ja se speditöörasjoist paohata, ei voi unhottak konsul Bertil Blomqvisti. Se verram bitkä ja korkkjall värdeeratun tyä hän gerkes haminas tekemä.

Ab Grundström & Heinrichs Oy hualintaliike ja Oy Laine & Nordlund Ltd oliva vuasitte 1932 ja 1981 välise ajam Blomqvisti elämän dyäantaji. Ei vaterklarki eik sem baremi speditööri hommakka ol ai sunkka niin gauhja lyyrissi, mutt ei se konsul Blomqvisti häirinny. Siins sius ko hän girjott kauhja määrä jutui oma ammattis pualest eringaltassi aviiseihi ja kirjoihi, synnys runoi ja sävellyksi niim bali, ett ei se ollu enä iham baljas harrastus.

Konsul Bertil Blomqvist synnys 10. päev elokuut 1916, ja seilas 5. päev kesäkuut 2002 sinn haminaha, mikä meijä jokattem bäämäärän o.

Bertil Blomqvist

URHEILU – TURHAMBÄEVÄST ÄKSEERAMIST?

Vuann 1952 ulosannetus Piänes Tiatosanakirjas klaaratti urheilu seoravangaltasellk kirikiälemurttesellt täkstill: "Urheilu, yhteisnimi sellaisille liikuntamuodoille, joita harjoitetaan etupäässä ajanvietteenä mielihyvän saamiseksi ilman aineellisen edun tavoittelua."

Jollandavallt tundu, ett tomnen gäsité o vuaskymmnitte aikan muuttunt taikk tiatosanan girjottaja ei ol elänt täsä mailmasakka. Mutt jos nyk kummingi urheilu on gummingi lystimbitto ja siit tlee hyvä miäl, nim bali se pitä sisäläs.

Ensmäisen gerra mnää oli urheilun gans tekemisis ko mnää oli kymmengunna ikkäne. Mnuu

systrin, sillo 24 ikkäne fliikk, ol saanp piljeti Rauma Naisvoimistelijatte esityksehe Rauma Lyseos.

Ja kotei syster ollu asjast kiinnostunn, ni hän lykkäs piljeti mnuun goorahan. Oi pahus soikko, olsi mnää pali mialumi menn elävinguvihin gattoman kon Tom Mix taikk Tartsan jaakava roistoi siällt Titaniam beräseinäll ja joutuvak kamalim baikoihi ilkjätte jalopeoratte ja ihmsten gynssihi.

Mutt peräldäkki mnää stää esityst sitt kattoma meni. Vaikk ei se mnuu miälestän ollu mittä muut ko stää, ett iso, eik enä niin graistikka vaimihmse, koitivap pyärit gramofooni musikin tahdis, käsisäs joku köpp taikk vanne. Ai vooon giaputti yksi, ai joukkom barittaisi, taikk samas tahdis, fyi olkko...!

Pahemppa tul ai vaa

Siit esityksest mnää olsi itten viäl jollandavallp pärjän, mutt pahemppa ol tulos. Ko mnää pääsi lyseon

gartnoll, ni siäll ol aika lium poikki, ko hirvittlivä, ett kattokka, tua o ollk kattomas fliikkatten danssamist. Se vast ol kamal paikk, eik siit häppjäst päässyk ko garamallp pakko ni ett vähä henkki ol.

Sillaill oikke. Urheilu ei andan raoha harjotuskoulusakka. Yks vuas mnää ja meijä luakk peljätti, ett me jouduisi Helsinki voimistlema, väändämä ja vähtämä, trimppama ja tekemän diäs mimssi mullismoukui. Tämssi ol saanp päähäs meijä voimistelu lehtor, mutt ko hän ol stää äkseeramist pitänk koko talve, ni syksyll hän ol Jumalan giitos se valla unhottan.

Se jälkke mnää onnistusin giärtämän gaukka kaiken ko vähängi ol urheilun gans tekemisis. Stää mnää en tiäd, millt tavalls se vaikutt siihe, ett mnää ole olls sikses aika terve ja ikkäki o garttun aika pali. Mutt eiköst niills sendä jottalai olk kesknäs tekemist.

Mutt mailm o ihmelinem baikk ja nii eri kantilt me ihmse stää

kattle. Joku ymmärtä yht ja joku toinen doist.

Jongungaltane ihme tapadus sillongin ko mnää täyty 50 vuatt. Ei se, ett mnää syndymbäeviän fiirasi, mutt se, kon gaupungi urheilulautkunt tlee mnuu kratuleerama ja se mitä heill ol fölisäs. Mnuul näättäk oijenetti fiin, johonkkim buunkapplehen giinitett muistomital. Lautkunnam buhejohtaja pit komja ja ylösrakendavaisem buhe, ja kiitt mnuu erinomasest tyäst ja toiminast urheilu hyväks!

Tämssi muistluksi skriivas edesmenn Bertil Blomqvist aikanas. Mutt se verran däyty kummingin glaarat tätä asja, ett kyll hän sendä hääräs ja ol föleis eringaldasis urheilutilasuksis ko Rauma ystvyyskaupungip pitiväk kesknäs.

Yht sun doist toind hänell rookas ette, rustas preivei kotomaaha ja ulkmaill, ja eritottem Blomqvist ol tulkkink ko Raumallk kilppailui pidetti. Taikk ei juur ihan gilppailuis:

"Enimäkses mnuu tarvitti sillon ko viara oliva juapnuspäite aiheuttan jotta harmi taikk tehnevervaltta se verra, ett polis ol kometett asjoi klaarama."

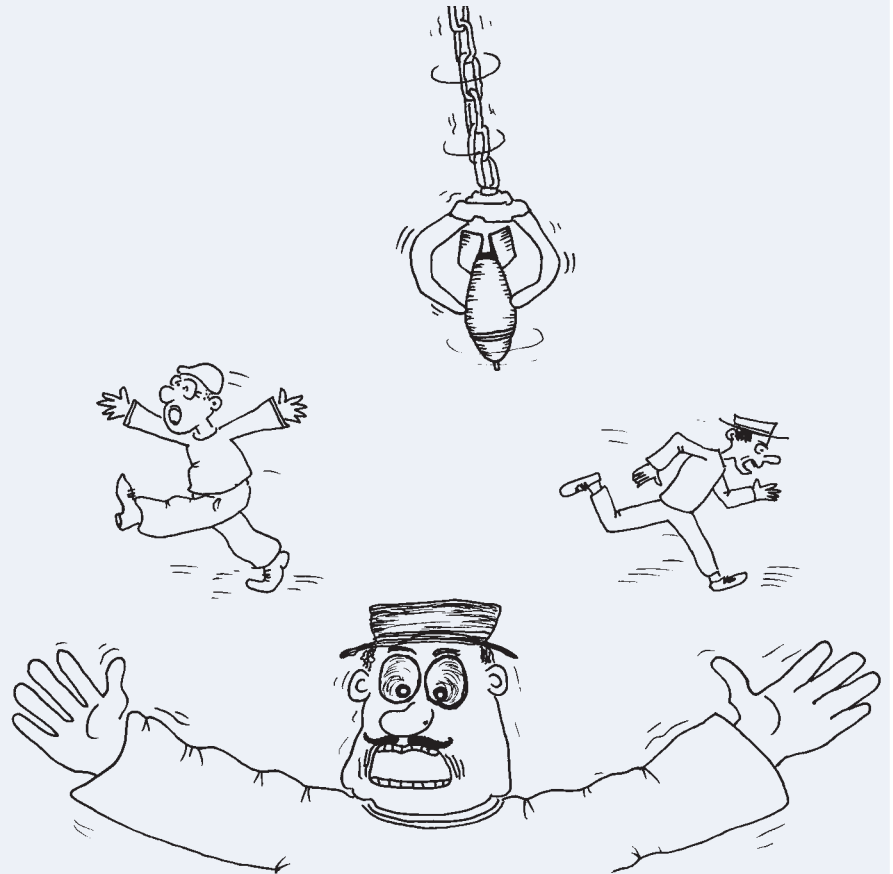
Ekstra pyykki

Kerra soda aikank kraansuaralls syynätti ja tehti äksaami uuden graanan gans ja päätetti, ett freistatast vähä se voimi.

Krapi ol auk ko se lasketti merem bohja ja pohjas se panttin kii ja se jälkke nostetti ylös. Kyll paikall oleva ihmse meinasiva slaaki saad ko merest nous muu ryänä föleis sene joskus aikanas ilmlaevast pudotett pomm kotei ollu lainkkam baukattann.

Ja semssi paohava, ett saman ehton olis muutmis huusholleis ollut tavalist enemä housui pyykis.

Täkst ja piirustus: Timo Julkunen

MERIMIÄS O ERI MIÄS

Mnää olen guull, ett ei merimiäste eläm ol nykysi semmost ett täkill vaa laoleta ja alvaris ollais litramisen doimeis. Mitä hullu, ko hän joutu muutongin dapplema elämästäs ja töistäs koht niingo Saima norpp konsanas. Eik skönöll jokattes haminas mittä morssemi ol, kyll semne aik o oll ja menn. Enne muinan ko skönömann tull haminaha, hän fundeeras, ett jaa-a, kuingast kauan däälläkki jäll jouduta makkama.

Menek siinp päev taikk viikk, kukatiäs kauemingi.

Mutt ei nykysi merimiäs kerkk juut eik jaat sanoman ko alos o jo losatt ja stuvatt, ja kas, siins se fäärt jäll meit odotta. Joskus se ruljans ei kest kom bäevä. Sillaillakki suutta käöd, ett vaikk merimiäs seila viikkäräkningill, ni ei mennä haminaha lainkka. Kyll sillon gattova miälest flika ja veisuk ko olla vaa liki redi ja kiikroitat ko viaras maa o jossan kauan niingo yks ohkane snöör taevarannas.

Mutt kyll seilamises sendä hyvöp puales ai ova, jos sitt seiso taikk makka. Käve näättäk kerra niingi, ett yks merimiäs ol käyn Lissabonis ja ko hän tul kottis Suamehe, ni hän gehus kui erinomassi flikoi siäll ol. Mutt hänen gambraattis koitt kränittä vasta, ett mitälai niis flikois o jottalai semmost kotei mukamas suamlaisis flikois olis?! Sillo se skönö meinas, ett ei mittä sen gummallisempä, mutt yks asi ratkas. Niill o se siäll Lissabonis!

* * *

Rauma merikoulus ol menos merengulkuopin tunt ja sillk kertta harjotelttin gronomeetterlaskui.

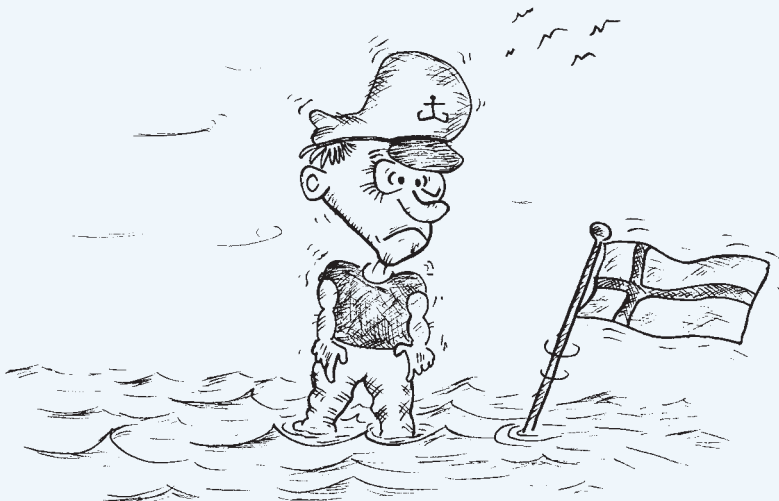
Yks perämiäsluakkalaine, vissingi hyvi valvotu yä jälkke, rupes kyselemä.

- Räkntängöst näis laskuis kuukauttehen golmkkymment päevä?

Sillo rupes rähtri nisk punottama ja suane otas pullistuma ja sitt hän löi nyrkkis pöyttä ja karjas:

- Oi Jumal sendä! Ei sunkkan gronomeetter ol mikkä veksel!

Hannu Heino

**”Ko suvi o maas,
ni raumlaisem baatt o meres!”**

Piirustus: Timo Julkunen

Muutos ja vastan gränittämine

Joku vuas takasi met tei ensmäist raumangiälist Hakuni – nii, tämä ny ulosannett o jo kolmas lukkuas, ja sama aikka Suamesakki rupesivak kelppama euro marka sija.

Mnää koiti sillon gränittä vasta, vaikkon hyvin diäsi, etem mnää semsell muutoksell mittä mahd. Siit kränittämisestän mnää skriivasi jo sillo ulosannetus aviisis. Ja muista oikke hyvin kui mnää oli ostan viimäsill markoillan erinomast australjalaist Zeikops Kriik-viini. Se viinin gans mnää sitt olin dekevinän jongungaltast surutyät, niingo marka maahaspanjaisis olsi oll. Ja oli olevanan oikkem belko hallus ko euro tlee ja tramppa meijäk kondeihis ja ruppe tyyrämä meijä elämätän.

Kyll mar siin einen diaattriki föleis ol, mutt vissi stää yhde eine eppäl, ett kui stää lainkka oppe raha-asjoitas hantteerama. Jälkkembäi mnää olen gyll huan, ett ei siinp peräldäkkä mittä nii merkilist ollu. Kyll stää sembuale iso aikka miälesäs muutt hinna markoiks, ett sai järkkes, ett mitä joku maksa.

Sillaill oikke. Taita se oll vähä joka asjas nii, ett kaikk uus tlee niingo varkkamite ja stää ruppe ep-pälemä, ett pitäk mikkän däst ettippäi enä trökkis. Kaikk ko edes o, o enemän daikk vähemä niingo sumem beitos.

Parhate niist muutoksist taita seljet ko otta ne vaa vasta niingo net trahteerata ja ruppe stää myäde itekki vaa sihruttaman döitäs ja askreijas sama suunta. Niingon dämä rahamuutoski ny o, es snää sill mittä voi. Se tlee vaikkas kuip pränkkäisi.

Mutt ei kaikk uude asja ols semssi, ett nes snuu elämätäs huajenais.

Niingon dosa edell mnää jo meinasi, ett kaikke vähemällp pääse kos ole vaa valmis niingo lukkar sotta kaikke uude edes.

Vastan gränittämisest on gummingi se verra harmi, ett joses pys peräs, ni ahterseilur snää olet tosa paikas. Ei ränntt pittä muutoksi mahdottoman ainakka ennen kos ole itekki se vaeva ette jotta nähn. Täyty kai siit mahdottomastakki saad jottalai näkyvä framill.

Enne montta suutta kädöid nii, ett paperrulliakki osata hantteerat ilma, ett ne ratsastaisiva. Ja se meriteera stää, etei paperrullas saak kiarut toistes pääll niingo ilmatteks nii, etei trukim biiki niit rutistais. Tämä muutokse avullp pärjä paremi nii ihmnen kom baperrullakki.

Jorma Ravi
Pääredaktöör

TUPAKUINTI KIELLETTY
RÖKNING FORBUDEN
RAUCHEN VERBOTEN
NO SMOKING

RAUMA STEVEDORING

Oy Rauma Stevedoring Ltd
e-mail: headoffice.rst@raumasteve.fi

PL 68 26101 Rauma, (02) 831 21
www.raumastevedoring.fi